

03.12.18

הספד בהלווייתו

בשם ארגון יוצאי בילגוראיי עומד אני כאן למראשותיו של הנפטר, חברנו, אריה ברגר לבית ברגרפרינד ונודל מבילגוראיי כדי להיפרד ממנו.

אריה יליד העיירה בילגוראיי הספיק לחיות בה את ימיו כילד ואף ראה אותה בחורבנה. שפר מזלו שלא כ 4500 יהודיה שנרצחו, שהוא שרד את ימיה הארוכים של שואת יהודי אירופה, עלה ארצה והקים מחדש את חייו. נישא לזהבה ברגר לבית נגודבר ז"ל שהלכה לעולמה ב 2008 והביא דור המשך. אריה נוהג היה לספר לי שבתפקידו ברשות בתי הסוהר קיבל את "העונג המפוקפק" לשמור על צורר היהודים אדולף אייכמן בתא הכלא שלו עד שנגזר דינו למות וגזר הדין בוצע. ספק אם מישהו היה מוכן לקבל על עצמו תפקיד טראומטי קשה שכזה, הוא מעולם לא סיפר לי מה עבר בראשו באותם ימים כשזכרונות השואה התנגשו בדמותו הממושקפת של אותו צורר. נקמה? סיפוק על הגמול הראוי לרב מרצחים זה? זכר הקרבנות, זיכרון שאותגר מנוכחותו של הרוצח? כאב? סבל? מי חכם וידע נפשו של אדם?

כשהקמנו את הארגון שלנו במטרה לטפח את זכרון קדושינו, היה הוא מהראשונים להצטרף, הכמיהה שלו לעבר נתגלגלה לקשר העמוק שלו לניצולים ולבניהם שחיים בקרבנו. הוא נכח בהתרגשות בכל האירועים שארגנו, תמיד הביא אתו כיבוד, ידענו שבעניים קרקרים ודגים מלוחים הוא שחה כמו דג במים, הוא הגיע והשתתף באופן פעיל בכל האזכרות שערכנו, וגילה את מחויבותו הכמעט אובססיבית לתעד אותם בצילום והסרטה.

אפשר להגיד שאף שעלה ארצה וחי בה, הוא כמו אחרים בינינו שנולדו בבילגוראיי וזכו לחיים ארוכים, הרי שכל אותם שנים מעולם לא עזב את בילגוראיי, הוא חי אותה בנפשו כל יום. בשנת 2010 ארגנו מסע שורשים לעיירה. היינו ברי מזל ששניים מותיקינו משה פך ז"ל ואריה ברגר ז"ל הצטרפו אלינו ללא היסוס. היה זה להם מסעם הראשון לעיירה מאז האסון הגדול ב 1939. כשהגענו לעיירה, נתחיו בו פתאום כל הזכרונות. עמד הוא ליד הגשר שמעל הנהר הלבן ברחוב לובלסקי, ובדימוינו ראה את עצמו כילד הקופץ למים ממרומי הגשר בימי הקיץ החמים. הוא זכר כל רחוב וידע לספר על כל בית. בדרך עברנו ערים ועיירות, היינו ליד המשרפות במיידנק, ליד תאי הגזים באושוויץ בירקנאו, החיינו בזכרוננו את רגעי הזוועה, הוא עמד מרצין, אבל לא בכה. ואז הגענו לבית העלמין בבילגוראיי ועשינו טקס אזכרה. כל אחד מאתנו נתבקש לנקוב בשם יקריו שאינם. שם, לראשונה, ראיתי את אריה נשבר. הוא התייפח בדמעות חמות. קיים מושג המתייחס לדמעות "דמעות תנין" אבל מה שאני ראיתי זה את אריה בוכה "בדמעות של אריה".

בנו בני, אמר לי אתמול שאין לנו מושג כמה שהוא אהב אותנו. אני מניח שהוא כן ידע כמה אנו אהבנו אותו.

אנו נזכור את אריה בחום, נתגעגע אליו, אל אחד מאחרוני הבילגוראיים של העיירה.

ימתקו לך רגבי עפר ארצך אריה ברגר, הפעם אני מתכוון לאדמת ארץ ישראל ולא בילגוראיי.

התמונות המצורפות צולמו באזכרה בבית העלמין בבילגוראיי ב 2010 במסע שורשים שהצטרף אליו.

